

T. Heijnen

DE GRAUWE GANS, EEN NIEUWE BROEDVOGELSOORT IN DE KEMPEN

De Grauwe Gans is in de Kempen een ganzensoort, die in het winterhalfjaar betrekkelijk weinig wordt waargenomen. Het gaat steeds om kleine aantallen van gewoonlijk hooguit enkele 10-tallen exx. Er zijn slechts enkele terreinen waar de Grauwe Gans ook pleistert. Vooral voorjaarswaarnemingen zijn bij ons schaars, hetgeen reeds door van Erve et al (1976) werd opgemerkt, en overzomeren is nog nimmer vastgesteld.

In maart en april verbleven in 1980 een tijdlang enkele Grauwe Ganzen op de plassen bij Budel-Dorpplein en ook dit jaar (1981) werden in maart en april 1 tot 2 vogels aldaar gezien. Gezien het open karakter van Budel-Dorpplein en de geheimzinnige aantrekkingskracht van het gebied voor vogels van velerlei pluimage hoopten wij reeds op een broedgeval. Op 2 mei zag Ad van Poppel zelfs 5 Grauwe Ganzen, zonder aanwijzingen voor een broedgeval, maar op 5 mei was het eindelijk zover: bij een bezoek aan Budel-Dorpplein zagen Henk H., Frank N. en ik 2 paren met elk 5 jongen en een derde paar zonder jongen. De leeftijd van de jongen was door gebrek aan ervaring lastig te bepalen, maar we schatten ze op ca. 2 weken. Alle paren zaten te fourageren langs de asfaltweg, die van de zinkfabriek aldaar naar de Zuid-Willemsvaart loopt.

De Grauwe Ganzen, die van nature in Nederland (behoren te) broeden, behoren tot de nominaatvorm *Anser anser anser*. Broedgebieden in ons land zijn vooral de Flevopolders en zuidwest Friesland (Texeira 1979). De broedvogels in Zeeland behoren tot de ondersoort *A.a. rubrirostris*, die hier niet inheems is. Deze zijn afkomstig van de ganzenpopulatie in het Zwin, waar Grauwe Ganzen van de verkeerde ondersoort zijn uitgezet (n.l. *rubrirostris*). Ook de enige broedgevallen die in de Biesbosch werden vastgesteld, betreffen deze ondersoort.

Het was dus van belang om de ondersoort van de vogels in Budel-Dorpplein te bepalen. Als belangrijkste verschillen tussen *anser* en *rubrirostris* zijn te noemen, dat *rubrirostris* wat groter is, meer wit in het kleed heeft en een langere, roze (i.p.v. oranje) snavel heeft (Cramp 1977, p. 414).

Het paar zonder jongen vloog direct op, zodat snavelkleur e.d. niet gezien konden worden. Een der paren met jongen bestond uit één *anser* en één *rubrirostris* en het andere paar met jongen bestond uit twee vogels van het inheemse ras *anser*.

Dit zijn de eerste broedgevallen van Grauwe Ganzen in de Kempen en tevens de eerste in Noord-Brabant van het inheemse ras.

Bovendien werden in Nederland Grauwe Ganzen nog nooit zover in het binnenland broedend aangetroffen, ongeacht *anser* of *rubrirostris*.

Cramp, S. (ed) 1977. Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa. vol. 1: Ostrich to Ducks. Oxford Univ. Press, Oxford (722pp)

Erve, F.J.H. van et al. 1967. Avifauna van Noord-Brabant. Van Gorcum, Assen (300 pp).

Texeira, R.M.; (red) 1979. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Natuurmonumenten, 's-Gravenhage (431 pp).